

Anadolu Savaşı Kadrosu; Cumhuriyet Kadrosu Olabildi mi?

İçeriği Yazan: [Ufuk KESİCİ](#) [1] Zaman: Çar, 27/03/2013 - 08:41

Mustafa Kemal eleştirenlerin büyük bir kısmı, Mustafa Kemal için "vefasızdı" derler. Ardından da eklerler "İnönü, ona göre eski arkadaşlarına daha vefalı davranmıştır."

Üç dört gecedir - uykumun kaçtığı Antalya gecelerinde- bu lafı düşünür; bu laftan hareketle Mustafa Kemal'in "Cumhuriyet" sonrası Anadolu Savaşı arkadaşlarıyla yollarını birer birer ayırmasının, acaba sadece "VEFASIZLIKLA" açıklanabilmesi mümkün mü, sorusuna yanıt ararım...

Dün gene uykumun kaçtığı bir gece, az buçuk da olsa diyalektik bilirim ya, "Yahu neden ille Mustafa Kemal üzerinden hareket edeceğime, Cumhuriyet'te yollarını ayırdığı o Anadolu Savaşı arkadaşları üzerinden hareket etmiyorum?" diye düşündüm...

İyi ki de düşünmüşüm, bulduğum sonuç şu : "Anadolu Savaşı kadroları, Cumhuriyet'i anlamaya 'muktedir' kadrolar mıydı ?"

Bu soru, Mustafa Kemal'in Anadolu Savaşı arkadaşlarıyla Cumhuriyet'te yollarını birer ayırmasının sadece "vefasızlık" olmayacağını can alıcı sorusuydu...

Bak sayın okur, Anadolu Savaşı'ndan, onun ikinci adımı Cumhuriyet'e geçildiğinde Mustafa Kemal'in elindeki kadrolar şunlar :

1. MUHAFAZAKÂR KADRO :

Hüseyin Rauf Bey, Kazım Karabekir, Refet Bele vb. den oluşan bu kadro, Anadolu Savaşı sonrası Vahdettin'in tahtan indirilmesini, yerine Abdülmecid'in çıkartılmasını ve Mustafa Kemal'in de sadrazam olmasını isteyen kadro... Cumhuriyetten bihaberler...

2. LİBERAL KADRO :

Fethi Okyar, Adnan Adıvar, Halide Edip bir de muhafazakâr kadro ile liberal kadro arasında gidip gelen Ali Fuat Paşa vb lerinden oluşan kadro. Bu kadro Cumhuriyet'e daha yakın duruyor gibi... Ama hemen çok partili hayata geçilmesini, derhal seçimlerin yapılmasını istiyorlar... Yoksa Mustafa Kemal bir "şahiş tahakkümü kuracak" diyorlar...

(Bu kadrodan Halide Edip Mustafa Kemal öldükten sonra 1938 de yurda döndüğünde şöyle diyecektir. " Sabiha (Sabiha Sertel) biz yanlış yapmışız. Mustafa Kemal haklıymış." Eşi Dr. Adnan Adıvar da şöyle : "Biz hemen her şey olsun bitsin istiyorduk. Aceleciydik, yaşam gösterdi ki Mustafa

Kemal haklıymış. O dönemde çok partili yaşama geçilmesi bir muhafazakâr iktidar doğurmuş...)Ruhun şad olsun, Adnan Adıvar, 2012 de iktidarda muhafazakârlar var... Hele o dönemde neler olurdu...

3. JAKOBEN KADRO :

Başta Mustafa Kemal. Sonra ileride Mustafa Kemal'in ölümüyle kendi içlerinde farklı yollar takip edecek; ama o dönemde Mustafa Kemal'i destekleyen bir kadro. İçlerinde Fevzi Çakmak, Kazım Özalp, Celal Bayar, Rüştü Saraçoğlu, Recep Peker, Mahmut Esat, Mahzar Müfti ve elbet İsmet İnönü var...

Bu kadro, "hakimiyet kayıtsız şartsız milletindir" (Ruso'nun sözüdür) benimsemiş; ama bunun uygulamasının ancak inkılâplarla, gerekirse "zorla", "kuvvetle" olacağını da düşüncelerine eklemiştir... Tıpkı Fransız Devrimi'nde olduğu gibi...

Bu kadroya, benim "sol Kemalistler" dediğim Yunus Nadi, Falih Rıfkı, Yakup Kadri, Şevket Süreyya da dahil edilebilir...

Fakat zaman içinde (1938 sonrası) bu kadrodan İnönü - F.Çakmak- R. Saraçoğlu "faşizan bir diktatörlüğe" kayacak Celal Bayar vb. de çoğulcu demokrasi isteyecektir...

Mustafa Kemal, tıpkı Fransız Devrimi'nde olduğu gibi önce "muhafazakâr kadroyu" temizleyecek, sonra da o liberal kadroyu...Jakoben kadrodan "faşizme kayanları" temizlemesi 1937 yılını bulacaktır da artık geç kalmış olacaktır... İnönü'yü görevlerinden alması, sadece bir milletvekili bırakması başka türlü nasıl açıklanır...

.....

Ey okur, yaşanan tarih budur...

Görünen odur ki, Anadolu Savaşı kadroları Cumhuriyeti ya anlayamamış ya da hemen çok partili yaşama geçme telaşıyla Cumhuriyet'in muhafazakârlar eline geçeceğini fark edememiştir...

Mustafa Kema'in, iki kez denediği çok partili yaşamda da görülmüştür ki ilk dönem Cumhuriyet'inde çok partili yaşam, bir muhafazakâr iktidar doğuracaktır.

Ey liberaller, siz Mustafa Kemal'i "diktatördü", "darbeciydi" diyerek 2012 yılında eleştirirsiniz de, şunu fark edemezsiniz, şimdi sizin eleştirdiğiniz Mustafa Kemal; muhafazakâr iktidarların gelebileceğini sizin dedelerinizin babası sağken görmüştür...

Boşuna mı Mustafa Kemal'in :

"Gelecek kuşakların, Türkiye'de cumhuriyetin ilanı günü ona hiç acımadan saldırıların başında cumhuriyetçiyim diyenlerin yer aldığını gördükleri zaman şaşacaklarını hiç sanmayınız." demesi...

Ufuk KESİCİ

ufuk.kesici@politikadergisi.com [2]

Yorumlar

- [İç Siyasa](#) [3]
- [Tarih](#) [4]
- [Toplumsal](#) [5]
- [Diğer](#) [6]

Kaynak URL (02/05/2024 - 02:16 tarihinde yazdırıldı):

<https://www.politikadergisi.com/okur-makale/anadolu-savasi-kadrosu-cumhuriyet-kadrosu-olabildi-mi>

Bağlantılar:

- [1] <https://www.politikadergisi.com/pd-uye/ufuk-kesici>
[2] <mailto:iletisim@politikadergisi.com>
[3] <https://www.politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/ic-siyasa>
[4] <https://www.politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/tarih>
[5] <https://www.politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/toplumsal>
[6] <https://www.politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/diger>